1991

Mõdisepäeval Korkunis

See oli 21.septembril, 47.aastat tagasi, kui kahe okupatsioonivarmee koosseisu mobiliseeritud eestlaste vahel toimus traagiline lahing, kus saksa poolel sõdijaist hukkus üle 3oo (umbkaudsed andmed) ja Eesti korpuse poolel 73. Nüüd olid esmakordselt koos mõlemal poolel sõdinud mehed ja hukkunute omaksed, et ühiselt mälestada hukkunuid. Ürituse korraldasid Väike-Maarja Muinsuckaitse Selts ja EÕKL "Memento" Tõõpataljonlaste Ühendus. Saksa armees hukkunute ühishaudadel olid ajutised puuristid, sest 1989.a. pandud vaskristid olid N.Jazovi ja E.Lukjo aktsiooni "Surm surnud fašistidele" käigus 1989. ja 1990.a. ära lõhutud.

Leinatalitust elustati Viitla kalmul. Avasõna ütles V-Maarja MKS esimees Arvo Vallaots. Kõnevalt oli Inge Arula, Ellu Loiss ja Viktor Metsatalu poolt välja jagatud laululehed, mälestustalituse kava ja mälestusLindid. Leinatalituse pidas Viru-Jaagupi pastor Madis Ovilis. Rakvere Laste Muusikakooli orkester mängis loinaviise, Vinni Ühismajandi klubi meessanssambel ("Kalvavellad") esitas mälestuslaule. Sõna võttis Eesti korpuse poolel lahingust osavõtnu, 925.polgu end.staabitöötaja Bernhard Hommik, kes rõhutas, et kohtumine saksa armees sõdivate eestlastega oli ootamatu, traagika selgus alles siis, kui eesti keelt rääkivad mehed pärast korpuse tulelõõki hakkasid metsast välja tulema. "Praegu ei saa me selle traagika heastamiseks midagi muud teha, kui hukkunutelt ja nende omastelt andeks paluda," ütles B.Hommik. 925.polgu poolt asetati kalmule lillekorv, samuti V-Maarja MKS, Tõõpataljonlaste Ühenduse jt. osalejate poolt. Ühiselt lauldi "Eesti lippu".

Viitla kalmult mindi Sauevälja. Siin, vana remmelga all on samuti ajutise puuristiga eesti noormeeste ühishaud. Leinatalitus kordus. Siin luges V-Maarja muuseumi töötaja Ene Ruubel katkendi Korkuni lahingust osavõtnu päevikust.

Loksa külas vana küüni kõrval on veel üks saksa poolel sõdinud eesti poiste hukkumise tähis. Selles küünis olid 21.09.44. haavatud. Paljude elukäünal kustus siin. Nüüd süüdati siin mälestuskünnlad, leinatalitus, Juta Karipuu luges luuletuse, lillekorvid.

Siin on lähestikku lahingus mõlemal poolel hukkunute kalmud, korpuse poiste vennaskalmistu on siinsamas

kõrval, siin toimus viimane leinatalitus. Siin eesines sõnavõtuga 925.polgu endine ohvitser Fridenthal Sepp, kes rääkis traagilisest Porkuni lahingust, kus ei aimatud, et Saksa poolel on metsas eestlased.
"Meie ei ole nendi eestlaste mõrvarid, nagu mõned allikad ja autorid on viimasel ajal väitnud. See lahing nagu kogu viimane sõda oli väikese eesti rahva traagika". Leinatalitust pidades rõhutas hr.Madis Oviir,et väike rahvas peab võitlema vabaduse ja iseseisvuse eest,muidu ta hukkub. E Eesti rahvas võitles ja taas saavutas iseseisvuse. Hoidkem ja kaitskem seda! Ühiselt laulsi "Jää vabaks Eesti meri.."

Viktor Metsaaalu tänas Ürituse Korraldajaid V-Maarja KMS ja -muuseumi,Tõõpataljonlaste Ühendust ning pastor Madis Oviiri,kes oma nimepäeval alati meelsasti tuleb siia mälestustalitust pidama.Ta andis korraldajatele üle Porkuni lahingust osavõtnu valmistatud sümboolse mälestusmedali, mis rõhutab, et edaspidi mälestagem Porkuni lahingus hukkunuid ikka ühiselt, olenemata sellest,kumma ohupoodi poolel keegi sõdis.

Korraldajate tänu kõigile, kes mälestustalitust ~~korraldamist~~ materjaalselt toetasid.

1991.a.

August Kondoja